

Н.О. Будна

СЕРІЯ “ЗАХОПЛЮЮЧА УКРАЇНСЬКА”

ЯК МИ СПІЛКУЄМОСЯ

**Зошит
з розвитку зв'язного мовлення**

4 клас

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 74.268.1Укр

Б90

Серію “Захоплююча українська” засновано 2009 року

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент

Онишків З.М.

вчитель вищої категорії початкових класів, старший вчитель

Шост Н.Б.

Будна Н.О.

Б90 Як ми спілкуємося: Зошит з розвитку зв'язного мовлення.
4 клас. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2009. – 24 с. –
(Серія “Захоплююча українська”).

ISBN 978–966–10–0651–4

“Захоплююча українська” – це серія зошитів з розвитку зв'язного мовлення (з назвами посібників цієї серії можна ознайомитися на останній сторінці обкладинки).

Гадаємо, дітей зацікавлять завдання і вправи, подані у нестандартній формі, які допоможуть їм розвинути своє мовлення, збагатять словниковий запас, навчать складати загадки, вірші, казки, невеличкі історії та оповідання, прищеплять любов і повагу до української мови.

Цей зошит містить систему вправ, спрямованих на закріплення умінь правильно вживати слова–звертання, доречно використовувати етикетні формули у розмовах з ровесниками та дорослими, складати діалоги.

ББК 74.268.1Укр

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978–966–10–0616–3 (серія)

ISBN 978–966–10–0651–4

© Будна Н.О., 2009

© Навчальна книга – Богдан,

макет, художнє оформлення, 2009

1. Запиши вірш по пам'яті. Підкресли звертання.

Звучи, рідна мово,
на землі рідній лийся по вінця.
Мово моя українська,
мово моя материнська!

2. Прочитай вірш–молитву. Підкресли слова–звертання.

Перед іконою Божої Матері

Маріє, Мати Пресвята і Мила!
Маленького Ісуса Ти учила
ласкавим рідним словом говорити,
на рідній мові Господа хвалити!
Приходимо до Тебе, як до Неньки,
дай поміч школярам усім чемненьким.
Щоб ми все шанували рідну мову,
і рідну пісню, любу і чудову.
Щоб рідну мову ми повік любили,
щоб молитвами Господа хвалили,
і щоб Тебе, Пречиста Мати,
ми рідним словом все могли вітати.
Бо любимо Тебе, Пречиста Мати,
Тебе ми завжди будем прославляти.
І просимо, щоб Ти нас все любила
і наш народ благословила.

3. Прочитай уривки з віршів Дмитра Павличка. Підкресли звертання. Розстав розділові знаки.

- — Я дам тобі водиці і пшениці
моя пташино тільки не тремти!

- — Пусту мене мій хлопче на свободу,
і все, що треба, я знайду сама.
- — Я ж лагідно тебе тримаю пташко
в своїх руках легеньких, як вітрець.
- — Пусту мене! Мені дитино мила
дорожча воля, ніж зерно твоє!

4. Підкресли звертання.

Учися, мій хлопче,
відмінником будь,
люби і поля, і діброви.
І де б ти не був,
де б не жив, — не забудь
своєї української мови!

В. Сосюра

Веселики–журавлі,
що несете на крилі?
Чи то радість?
Чи то сміх?
Може, снігу повен міх?
— Несемо всім вам тепло,
щоб усе цвіло й росло!

А. Камінчук

Україно моя мила,
ти моя рідненька,
я тебе так щиро люблю,
хоч я ще маленька.

І. Блажкевич

— Ластівко сизокрила,
звідкіля ти прилетіла?
— Прилетіла я порану
із–за моря–океану.
— Що ти діткам принесла?
— Сонця, ласки і тепла!

5. Прочитай вірш. Підкресли слова–звертання.

Слово чарівне! Яка в ньому сила!
Скажеш з любов'ю — і радість росте!
Слово ласкаве народжує крила —
ви не забудьте ніколи про те!
Донечко, синку, сестрице, братусю, —
дружна, велика сім'я!
Таточку, мамочко, бабцю, дідусю, —
мій оберіг і родина моя!

Надія Красоткіна

6. Постав слова у формі звертання.

Зіронька — _____

зимонька — _____

Марія Степанівна — _____

весна — _____

мама — _____

сестра — _____

річка — _____

дідусь — _____

пан Богдан — _____

7. Подумай і запиши.

а) Як звернутися на вулиці чи по телефону до незнайомої людини з якою-небудь просьбою?

б) Як звернутися до знайомої дорослої людини?

в) Запиши кілька звертань до своїх однокласників чи ровесників.

г) Які слова використаєш, звертаючись до іноземця, в якого випав з кишені гаманець?

8. Перебудуй речення так, щоб підмети стали звертаннями.

Весна завітчала землю рясним цвітом.
Діти шанують батька й неньку.

9. Відтвори діалог в особах.

— Звідкіля ти?
— Із Стеблева.
— А чия ти?
— Ковалева.
В мене тато — коваль,
і дідусь був коваль,
і мій брат — коваленко.
— А як звуть тебе?
— Оленка.
— Ну, бувай,
рости здорова,
ковалівно чорноброва!

Лідія Компанієць

10. Прочитай текст. Підкресли слова автора.

... Терентій щодуху біг по снігових кучугурах.
І раптом він побачив красеня оленя, запряженого у барвисті санки. У санках сидів маленький кумедний гном ... Терентій не роздумуючи стрибнув у санки.